



KIRKELIG PEDAGOGISK SENTER

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
(sendes elektronisk til postmottak@kd.dep.no)

Oslo 16. desember 2009

Høring – endringer i barnehageloven som følge av ny formålsbestemmelse

Kunnskapsdepartementet har, i brev av 10.11 i år, sendt på høring forslag til endringer i barnehageloven som følge av ny formålsbestemmelse som ble vedtatt 5. desember 2008. IKO – Kirkelig pedagogisk senter er glad for at departementet følger opp denne saken, og vi vil med dette avgi vår høringsuttalelse.

Departementet slår fast at barnehageloven skal være felles for alle barnehager, uansett eierskap og religiøst, filosofisk og livssynsmessig ståsted. IKO mener den "nye" formålsbestemmelsen er formulert slik at den gir rom for et variert barnehagetilbud. Samtidig vil IKO støtte Kunnskapsdepartementets forslag om å videreføre dagens ordning som gir private barnehager rett til å vedtektsfeste særlige bestemmelser om livssynsformål.

Mangfold i barnehagetilbudet

IKO støtter departementets syn om at mangfold i barnehagetilbudet er viktig. Private barnehager er en viktig og nødvendig del av dette, men de er avhengig av å ha tilstrekkelige støtteordninger og rettigheter for å kunne sikre likeverdig og høy kvalitet, som Stortingsmelding nr. 41 redegjør for. IKO legger merke til at departementet vil legge til rette for dette, også i en fullt utbygd barnehagesektor.

Undersøkelser gjennomført av NOVA over flere år, viser at barnehager arbeider minst med – og oppfatter som mest krevende – fagområdet etikk, religion og filosofi (Stortingsmelding nr. 41: 63). Livssynsbarnehager har spesiell kompetanse på dette området. Med fortsatt adgang til å vedtektsfeste særlige bestemmelser om livssyn, ser vi at disse barnehagene kan videreføre dette arbeidet, og gjennom det gjøre erfaringer som kan overføres til offentlige barnehager også.

Tydelig formålsbestemmelse

Kunnskapsdepartementet påpeker i høringsbrevet at "formålsbestemmelsen danner et viktig felles verdigrunnlag for alle barnehager" og at det "ikke er ønskelig med et verdinøytralt formål i barnehagen." IKO støtter forslaget om at det ikke skal være mulig å fritta barnehager fra de verdiene som formålsparagrafen fastsetter; *respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet*. Vi vil også gi vår tilslutning til forslaget om at samtlige barnehager skal innta formålsbestemmelsen i sine vedtekter.

Samtidig vil IKO framheve viktigheten av at foreldre skal kunne velge barnehager i samsvar med egen religion eller livssyn. Det må dermed være mulig å velge barnehager med en annen begrunnelse for verdigrunnlaget enn det som er gitt i den nye formålsbestemmelsen.

Departementet foreslår at det, for private barnehager, skal være mulig å bestemme at henvisningen til kristen og humanistisk arv og tradisjon ikke skal gjelde. IKO støtter dette samtidig som vi viser til de senere års debatt om hvorvidt det er mulig å fastsette denne type verdier i et "tomrom", det vil si uten å relatere verdiene til bestemte tradisjoner, religioner eller livssyn.

Besøksadresse:
Colletts gate 43
0456 Oslo

Postadresse:
Pb. 2623 St. Hanshaugen
0131 Oslo

Telefon: 22 59 53 00
Telefaks: 22 59 53 01
E-post: iko@iko.no
Internett: www.iko.no

Bankgiro: 3000.15.03827
IBAN nr:
NO19 3000.15.03827

Organisasjonsnummer:
NO 960 496 582

Med samme begrunnelse (foreldre retten) er det også viktig at private barnehager får beholde muligheten til å vedtektsfeste særskilt livssynsformål, slik også departementet foreslår. IKO gir derfor sin tilslutning til at private barnehager og barnehager eiet eller drevet av menigheter innen Den norske kirke skal kunne fastsette i sine vedtekter særlige bestemmelser om tros- eller livssynsformål.

IKO støtter også forslaget om at disse to "tilleggene" til formålsbestemmelsen skal synliggjøres i barnehagens vedtekter dersom de er aktuelle. Vi støtter også plasseringen av disse presiseringene i barnehageloven (ny § 1a).

Forholdet mellom § 1; Formål og § 2; Innhold

IKO er enig i at deler av innholdet i dagens § 2 er innarbeidet i den "nye" formålsparagrafen. Ordene omsorg, lek, læring og danning beskriver etter vår mening det som hittil lå i begrepet "pedagogisk virksomhet".

IKO er innforstått med at § 2, tredje ledd utgår som følge av at de verdiene som der er navngitt dekkes i den "nye" formålsparagrafen. Helseaspektet bør bli stående som eget avsnitt i § 2 slik departementet foreslår. Vi er enige i at innholdet i § 2, fjerde ledd, som omhandler individuell tilpasning og betydningen av hvert enkelts barns personlige og kulturelle bakgrunn, bør videreføres. Formuleringene i dagens § 2, femte ledd om grunnleggende kunnskap dekkes slik vi ser det også i den "nye" formålsparagrafen, og kan derfor utgå fra § 2. Vi støtter forslaget om å la kulturformuleringene gjelde slik de står i § 2, avsnitt seks. Med det vil kulturens egenverdi og betydningen av estetiske fag fortsatt bli uttalt eksplisitt. Formuleringen om at barnehagen skal formidle verdier er ivaretatt i "ny" formålsparagraf og kan utgå fra § 2, sjette ledd. Syvende, åttende og niende ledd må videreføres slik departementet foreslår.

§ 3. Barns rett til medvirkning

IKO er enige i at denne paragrafen må videreføres som egen paragraf av hensyn til viktigheten som er nedfelt i artikkel 12 i FNs barnekonvensjon. IKO setter likevel spørsmål ved tredje ledd i paragrafen; *Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet*. Medvirkning er ikke begrenset til å ha synspunkter eller bestemme, men å ha innflytelse i kraft av det å være fullverdige subjekter uten henvisning til alder eller modenhet. For å understreke voksnes spesielle ansvar i forhold til medvirkning, bør heller dette presiseres i eget avsnitt.

Konklusjon

IKO støtter hovedtrekkene i departementets forslag til lov om endringer i barnehageloven. Dette ivaretar både ønsket om et mangfoldig barnehagetilbud og foreldrenes rett til å kunne velge barnehage i samsvar med egen religion og livssyn. Bestemmelsene i den foreslåtte § 1a ivaretar dette på en god måte.

De foreslåtte endringene i § 2 som følger an ny § 1 er også i samsvar med vår forståelse av den "gamle" barnehageloven. Samtidig vil vi påpeke at § 3 bør gjennomgås på nytt for bedre å ivareta barns medbestemmelse, ikke bare rett til egne synspunkter.

Vennlig hilsen

Eigil Morvik
direktør